

Božská služba vopred posvätených darov I.

Drahí bratia a sestry, čoskoro. sa začne Svätá štyridsiatnica- pôst pred Veľkou nocou. Tento pôst je charakteristický aj slávením Božských služieb vopred posvätených darov. Pre duchovné obohatenie je dobré si pripomenúť a nazrieť do hlbkej symboliky tejto služby.

Služba vopred posvätených darov začína zvolaním kňaza od oltára *Požehnaný Boh náš..* a po ňom kňaz vychádza pred cárské dvere, kde sa modlí v tichosti predpísané modlitby. Počas jeho modlitieb ľud spieva 103 žalm, ktorý oslavuje Boha ako tvorcu sveta. Počas tohto žalmu si môžeme predstavovať vo svojej mysli kamzíkov, svišťou, leviča, ich krásu a hravosť, ktorú do nich vpísal Boh. môžeme si predstavovať hory, skaly, moria, nížiny, pretože tohto všetkého sa dotkla Božia ruka. Ak sa Božia ruka dotkla týchto vecí, nechce sa dotknúť aj môjho života? Určite chce. Preto sa v tichosti počas žalmu môžeme modliť s túžbou, aby sa dnes Božia ruka dotkla a j môjho života, môjho problému.

Následne, po skončení spevu 103. Žalmu kňaz sa nahlas modlí veľkú ekténiu, ktorú poznáme z bežnej liturgie. Volá sa veľká, lebo obsahuje 12 prosieb Po nej sa spievajú rôzne žalmy rozdelené na 3 antifóny, medzi ktorými sú malé ekténie, ktoré sa modlí kňaz už vo svätyni. Na začiatku, keď kňaz vychádza pred cárské dvere symbolizuje Krista, ktorý sa modlí pred cárskymi dverami- dverami raja, ktoré boli zatvorené po hriechu Adama a Evy.

Potom sa spieva spev *Pane ja volám k tebe*, kedy je už kňaz vo svätyni, ktorá symbolizuje nebo. Ľud preto s odvahou volá na Pána, povzbudený z vchodu Krista do svätyne- neba a v pokání prosí o odpustenie hriechov, ktoré zapríčínajú našu vzdialenosť od neho. V žalme prosím Boha, aby ma nanovo dvihol, ako padnutého človeka do svojho náručia, aby ma postavil na nohy zo všetkých slabostí, ktoré mám a ktoré ma ovládajú a zapríčínajú pád. Po tomto žalme nasledujú stichiry, ktoré sú plné pokánia a prorocietv o príchode Krista. Kedysi sa spievali na krylosy (teda na striedavo), čo symbolizuje Starý a Nový zákon.

Počas tejto služby sa často používa kadidlo, ktorým sa okiadza chrám a ľud. Počas spevu *Pane ja volám k tebe* kňaz okiadza chrám a ľud. Okiadzanie má 3 symboly. Vyjadruje naše prosby, ktoré nemohli prejsť do príchodu Krista rajskou bránou, teraz sa však príjemne vznášajú k Bohu. Vôňa kadidla je znamením toho, že Svätý Duch je neustále prítomný v chráme a kadidlo je taktiež vyjadrením modlitieb anjelov slúžiacich pred tvárou Boha. Je preto pekné predstaviť si, že v chráme pri bohoslužbe nie sme sami, ale je ta množstvo anjelov, ktorí sa pripájajú v oslave Boha.

Na konci spevu stichír kňaz otvára cárské dvere, berie do rúk kadidlo a vykonáva s ním vchod, teda vychádza s ním zo svätyne pred cárské dvere. Vchod symbolizuje Kristov príchod na zem. Kňaz je oblečený počas vchodu vo felóne, ktorý symbolizuje ľudské telo Krista, ktorý ako človek prišiel medzi ľudí, aby ich posväcoval. Vstup kňaza do svätyne už symbolizuje vstup osláveného Krista ku svojmu Otcovi. Toto chce Kristus robiť aj dnes, chce prichádzať k nám, aby nás posväcoval, menil naše postoje, vytrhával nás z rúk zlých návykov a zlého. Vchod kňaza do svätyne v nás môže vyvolať túžbu ísť za svojim Pánom a nechať za sebou smrť. Všetkým nám prajem, aby sme osobne prežívali tieto časti Božskej služby vopred posvätených darov a nechali sa tiahnuť týmto obradom bližšie k Bohu. Pokračovanie nabudúce.

o. Matúš Verba